CYNGOR SIR CEREDIGION

Adroddiad i'r:	**Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd**
Dyddiad:	**28.02.2024**
Teitl:	**Adroddiad ar ganfyddiadau arolwg ar gyfleusterau ymchwil**
Pwrpas yr adroddiad:	**Ystyried canfyddiadau'r arolwg**

Cefndir
Yn ystod ei gyfarfod dyddiedig 20 Medi 2023, dirprwyodd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd gyfrifoldeb i Swyddogion gynnal arolwg Cynghorwyr ar y cymorth sylfaenol sydd ar gael i'r Aelodau ar hyn o bryd. Cytunwyd ar ôl cwblhau'r arolwg hwn, y byddai adroddiad yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd i adolygu canfyddiadau'r arolwg.

Y nod o gynnal yr arolwg hwn oedd adlewyrchu argymhelliad *Canllawiau Statudol ac Anstatudol Llywodraeth Cymru ar gyfer Prif Gynghorau yng Nghymru ,*i ystyried gofynion Cymorth a Gwasanaethau Ymchwil Cynghorwyr fel rhan o'i ystyriaethau ynghylch yr hyn sy'n gyfystyr ag adnoddau digonol i alluogi'r Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd gyflawni ei swyddogaethau. Roedd y canllawiau yn rhagweld y bydd hyn yn canolbwyntio'n bennaf ar gyfeirio aelodau unigol at ffynonellau gwybodaeth presennol neu hyfforddiant sydd ar gael, yn ogystal â sesiynau briffio cyn cyfarfod a chymorth wedi'i dargedu er enghraifft wrth arwain ar ymchwiliad gorchwyl a gorffen, neu mewn ymateb i alwad am weithredu. Dylid nodi nad yw'r canllawiau'n dweud fod hyn yn ofyniad statudol, ond mae'n awgrymu y dylai'r pwyllgor 'ystyried' hyn.

Anfonwyd arolwg at yr holl Aelodau ar 8 Tachwedd 2023 yn seiliedig ar gwestiynau y cytunwyd arnynt gan y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd, ynghyd â manylion llinell sylfaen o gefnogaeth sydd ar gael ar hyn o bryd i Aelodau a rhestr o'r holl hyfforddiant a ddarparwyd ers mis Mai 2022.

Hyd yn hyn, cafwyd 6 ymateb i'r arolwg, fel a ganlyn:

Cwestiwn 1: Ar ôl ystyried y gefnogaeth sylfaenol i'r Aelodau a nodwyd ar hyn o bryd, a oes unrhyw feysydd cymorth eraill y credwch y dylid eu cynnwys yn y rhestr hon?

Atebion:
a) *Dim ar hyn o bryd*
b) *Cefnogaeth a chyngor cyfreithiol annibynnol. Cefnogaeth swyddog penodol i edrych ar ôl Cynghorwyr sy'n lled-annibynnol*
c) *Rwy'n credu y dylem gael cwrs iaith arwyddion sylfaenol (BSL)*
d) *Na, mae'r rhestr yn eithaf helaeth ac eang o ran ei harddull*

e) *Ar ôl darllen y ddogfen amlinellol gymorth a ddarperir ar yr e-bost gwreiddiol, mae'n ymddangos bod maint y gefnogaeth i aelodau'n ddigonol ac yn cwmpasu ystod eang o feysydd*

Cwestiwn 2: Pa gefnogaeth sydd wedi bod yn ddefnyddiol yn eich rôl fel Cynghorydd?

Atebion:

a) *Cyfarfodydd rheolaidd gyda'r Swyddogion Arweiniol Corfforaethol*
b) *Sesiynau hyfforddi*
c) *Offer TG*
d) *Clic System*
e) *Ceri net*
f) *Rydym yn derbyn llawer o gefnogaeth gan ein cyngor*
g) *Diogelu data, diogelu, hyfforddiant trwyddedu. Rheoli Datblygu. Gellid darparu mwy o hyfforddiant TG a sut i ymchwilio gwybodaeth sydd eisoes ar gael*
h) *Mae pob math o hyfforddiant ac ati wedi bod yn ddefnyddiol, mae cael unigolyn/swyddog yn cyflwyno'r wybodaeth bob tro yn hwyluso'r broses*
i) *Rwyf wedi derbyn cyfoeth o gefnogaeth fel cynghorydd newydd, o TGCh i agendâu cyfarfodydd a gwybodaeth ychwanegol y byddwn yn ei chael hi'n anodd cael gafael arno heb y cyfathrebu uniongyrchol hwn.*

Cwestiwn 3: Beth ellid ei wella?

Atebion:

a) *Ambell gyfarfod wyneb i wyneb - ond dim fel norm, dim ond er mwyn cael ehangu sgyrsiau*
b) *Adroddiadau Clic er mwyn gweld heriau ehangach*
c) *System CRM Symology adran priffyrdd ac ystadau i siarad gyda Clic.*
d) *Ni allaf feddwl am unrhyw beth, rydym yn cael llawer o hyfforddiant a chefnogaeth*
e) *Hapus gyda'r ddarpariaeth sydd yn ei le*
f) *Methu meddwl am llawer. O ran yr holl modulau ayb sydd ar gael i ni neud fel cynghorwyr ar lein, efallai bydde werth cael ambell sesiwn ble byddai modd rhoi cyflwyniad/briefing bach (5 i 10 munud) ar bob module a edrych i drafod 6-10 bydde yn para rhyw awr a hanner fel anogaeth, codi diddordeb aelodau i neud fwy o fodulau.*
g) *Dim byd y gallaf ei weld*

Cwestiwn 4: Pa wybodaeth / data sydd ei angen arnoch nad yw ar gael ar wefan y Cyngor ar hyn o bryd neu adroddiadau a ddarperir i bwyllgorau?

Atebion:

a) *Adroddiadau CLIC er mwyn gweld yr heriau mwyaf i'r cyngor*
b) *Dim allai feddwl amdano*
c) *Dim*
d) *Hapus gyda'r ddarpariaeth bresennol*
e) *Methu meddwl am dim ar hyn o bryd. Hapus bod modd codi unrhyw bwnc/data at sylw swyddogion os oes rhywbeth yn codi y y dyfodol.*

f) *Rwy'n dal i archwilio'r wefan. Mae'n ymddangos yn ddigonol i'r cyhoedd ac i aelodau, fodd bynnag, mae'n anodd iawn arwain pobl at wasanaethau gwybodaeth, yn enwedig ar gyfer gweithgareddau'r trydydd sector. Nid yw hyn yn fai ar y wefan, gan fod y wybodaeth eisoes yno. Y mater yw hyrwyddo mewn ffyrdd eraill h.y. o fewn y cymunedau gan gynnwys cyfryngau cymdeithasol unigolion, posteri ac ar lafar*

Cwestiwn 5: Pa wybodaeth / data sydd ei angen arnoch nad yw ar gael ar hyn o bryd drwy ddarparwyr allanol fel Data Cymru, CLILC ac ati

Atebion:

a) *Dim ar hyn o bryd*
b) *Byddai'n ddefnyddiol gwybod mwy am asiantaethau sy'n darparu gwasanaethau i'r Cyngor ym mhob gwasanaeth*
c) *Dim*
d) *Gallai fod yn ddefnyddiol i gael data ar wasanaethau a ddarperir gan ddarparwyr y sector cyhoeddus e.e. Iechyd, yr Heddlu, Tân ac Achub, gwasanaeth ambiwlans Cymru. Gan ein bod mewn ardal amaethyddol gref, data ar faterion ffermio cyffredinol, data twristiaeth yn yr un modd.*
e) *Fel uchod. Hapus bod modd tynu sylw swyddogion at unrhyw wybodaeth/data sydd angen fel mae rhywbeth yn codi, cael eu drafod.*

Cwestiwn 6: Rhestrwch unrhyw feysydd ymchwil a allai fod yn ddefnyddiol i'ch rôl fel Cynghorydd, lle nad yw'r wybodaeth hon eisoes ar gael yn gyhoeddus.

Atebion:

a) *Adroddiadau am unrhyw peth newydd yn dod allan am wardiau o safleuoedd we yr ONS falle? Lefel meicro ac yn sirol er mwyn deall y pictwr gyflawn.*
b) *Dim*
c) *Gan gyfeirio at ymateb blaenorol, mae'n ddigon posibl y byddai ar gael i'r cyhoedd ar hyn o bryd ond byddai'n wych cael yr holl ddeunydd cyhoeddus wedi'i gynnwys mewn un ddogfen / Ffolder*
d) *Dim ar hyn o bryd*
e) *Un enghraifft fyddai data ar gyfer pynciau fel llif traffig drwy wardiau yn ymwneud â materion parcio a datrysiadau posib. Mae'n bosibl iawn bod data ar gael eisoes ond efallai y byddai potensial i greu porth aelodau/swyddogion ar gyfer ystadegau ar faterion sylfaenol y gellir eu cyrchu a'u deall yn hawdd*

Argymhellion:
I nodi'r adroddiad

Atodiadau:
Dim

Dogfennau cefndir:
Canllawiau statudol a di-statudol Llywodraeth Cymru ar gyfer Prif Gynghorau yng Nghymru;
Deddf Llywodraeth Leol 2000;
Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011;

Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021.

Enw:
Lowri Edwards

Teitl Swydd:
Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Democrataidd

Dyddiad:
29.12.2023